

Operation med kunstigt led i storetåens grundled.

Grundlaget for operation:

Ved slidgigt i storetåens grundled bliver tåen ret stiv med nedsat evne til at blive bøjet opad under gang. Der kommer også smerter ved almindelig gang. Røntgenundersøgelse viser slidgigt med tegn på, at ledbrusken er ved at være slidt væk.

Hvis ikke man kan klare sig ved hjælp af ændret fodtøj, for eksempel med forfodsgængesål, kan det være nødvendigt med operation. Her er der flere muligheder:

I lettere tilfælde kan en simpel fjernelse af knogleudvækster langs kanten af leddet gøre, at der kommer en rimelig bevægelighed og smertenedsættelse.

Ved mere fremskreden slidgigt kan der udføres en stivgøringsoperation eller indsættes et kunstigt led. Man kan dog kun insætte et kunstigt led, hvis tåen har en passende ligeud stilling, og den må altså ikke stå skævt over mod de andre tæer.

Operationen:

Der åbnes på oversiden af storetåens grundled. Herefter fjernes ledfladerne på begge sider af leddet, og der indsættes nye ledflader af metal, som bankes ind, så de kiler sig fast i knoglevævet. Imellem ledfladerne indsættes en plastikskive, som dels er med til styre tåens bevægelighed op og ned, og dels sikrer, at tåen kan rotere lidt.

Efterbehandling:

Der udleveres en stivsålet sko med plads til forbindelse og fod. Skoen bruges i 14 dage, og derefter fjernes forbindelse og tråde i huden hos egen læge. Herefter kan andet rummeligt fodtøj anvendes. Man må gå med fuld vægt på foden fra starten.

For at tåen ikke skal blive for stiv som følge af arvævsdannelse omkring leddet, er det nødvendigt at starte bevægetræning af tåen så hurtigt, man kan komme i gang med det, det vil sige når man ikke har for ondt til det. Dels kan man med det samme bevæge tåen op og ned med fodens egne muskler. Dels kan man tage fat i tåen med sine fingre og bevæge den op og ned. Husk at det er både grundled og yderled, der skal bevæges.

Der vil være kontrol i ambulatoriet efter 4-6 uger. Desuden bliver der en kontrol med røntgen igen efter 1 år.

Forventet resultat af operationen:

Fordelen ved at indsætte et kunstigt led i forhold til at operere leddet stift, er, at der opnås en vis bevægelighed, samt at tåen ikke bliver væsentlig kortere. Desuden får man hurtigere en almindelig gangfunktion end efter stivgøringsoperation, hvor foden skal være stiv bandage i 6-8 uger.

Det forventes, at hovedparten af smerterne fra leddet forsvinder, efterhånden som hævelsen falder. Der går normalt et halvt års tid, før hævelsen er væk.

Protese i storetåen er en relativt ny operation i sammenligning med tilsvarende i hofter og knæ. Man har derfor ikke langtidsresultater i samme grad. Med den anvendte protesemodel er der for nuværende gået omkring 7 år, og der har ikke til nu vist sig særlige problemer. Man er dog nødt til at sige, at der er lidt usikkerhed omkring langtidsresultatet. Der kan være en risiko for at det kunstige led arbejder sig løs, så man må fjerne det igen. Desuden kan der som i alle andre tilfælde med indsat fremmedlegeme komme betændelse, og derfor skal man være opmærksom på at undgå sår dannelse ved tåen.

Marts 2007

Fodankelsektoren

Ortopædkirurgisk afdeling

Regionshospitalet Horsens